

СТАНОВИЩЕ

от **ДОЦ. Д-Р ХРИСТИНА ИВАНОВА МИЛАНОВА, дм**

Втора Клиника по Физикална и рехабилитационна медицина

ВМА - МБАЛ – София,

Външен член на Научното жури,

определено със Заповед № Р-109-234/11.04.23 г. на Ректора на МУ – Варна

Относно: Процедура по защита на дисертационен труд на тема:

“РЕХАБИЛИТАЦИЯ И КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ ПРИ ТАЗОБЕДРЕНО ЕНДОПРОТЕЗИРАНИ ПАЦИЕНТИ”

за присъждане на образователна и научна степен “Доктор” по докторска програма “Физиотерапия, курортология и рехабилитация”

Автор на дисертацията: д-р **ДЕНИЦА НЕДЕЛЧЕВА ГРОЗДЕВА,**

докторант в самостоятелна форма на обучение

Област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт

Професионално направление 7.1. Медицина

Научна специалност „Физиотерапия, курортология и рехабилитация“

Научен ръководител: Доц. д-р **ЕВГЕНИЯ ДИМОВА, дм**

Научен консултант: Проф. **Гергана Ненова, дн**

Общо представяне на процедурата и дисертанта

Становището е изготвено в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото прилагане (ПЗРАСРБ), Правилника за развитето на академичния състав в МУ - Варна.

Представените материали на хартиен/електронен носител са в съответствие с процедурата за придобиване на научна и образователна степен “доктор” и правилника на МУ – Варна.

Д-р Деница Неделчева Гроздева е родена през 1976 г. Завършва висше образование по медицина в МУ – Варна през 2001 г. През 2009 г. след успешно положен изпит придобива специалност “Физикална и рехабилитационна медицина”. От 2009 г. до 2017 г. работи като лекар-специалист по ФРМ в СБР – Тузлата ЕООД, гр. Балчик, от 2014 г. до момента – като лекар специалист по ФРМ в УМДЦ на МУ-Варна, а от 2017 г. до момента – като лекар специалист по ФРМ в УЦИМ на МУ-Варна. От 2010 г. е асистент в МУ– Варна. Преминала е курсове като допълнителна квалификация: Електродиагностика

и електростимулации; Дентална физиотерапия; Лазертерапия; Мануална медицина; Акупунктура, Аюрведа медицина; Традиционна китайска медицина; Медиация; Вендузотерапия.

Актуалност на темата и познаване на научния проблем

Дисертационният труд на д-р Гроздева представя актуална тема в областта на физикалната и рехабилитационна медицина, свързана с оценка ефективността на индивидуализираните рехабилитационни мероприятия и холистичния подход чрез проследяване на динамиката в качеството на живот. Навременната и комплексна медицинска рехабилитация с пациент-ориентиран подход е важен и необходим фактор за постигане на оптимално ниво на функционално възстановяване и социално реинтегриране при ендопротезираните пациенти. Завишените изисквания към по-бързото и пълно възстановяване и ресоциализация на пациентите правят особено актуални въпросите за изработване на модел за рехабилитационен подход и поведение, а от друга страна и инструментариум за анализ на резултата при тазобедрено ендопротезирани пациенти.

Характеристика и оценка на дисертационния труд

Представеният за становище дисертационен труд съдържа 126 стандартни страници и е структуриран по общоприетата схема: въведение, литературен обзор (41 стр.), методология на изследването (13 стр.), резултати (22 стр.) и обсъждане (14 стр.), обобщение (5 стр.), изводи и приноси (3 стр.), библиография (15 стр.), приложения (7 стр.). Списъкът на използваната литература включва 134 заглавия, от които 53 на кирилица и 81 на латиница. Справката е актуална и изчерпателна, като над 71% от източниците са от последните 10 години.

Във **въведението** много добре е очертана актуалността на темата и са аргументирани мотивите за избора. **Литературният обзор** е добре структуриран и съдържа достатъчно по обем информационен материал. Написан е компетентно, на високо научно ниво. Представени са съвременните виждания за холистичен подход при тазобедрено ендопротезиране и цялостното възстановяване след него, основните клинични задачи и пациент-ориентирания рехабилитационен подход и възможностите за неговото прилагане във възстановителния период, международния и национален опит в рехабилитацията на тазобедрено ендопротезирани пациенти. Разгледани са понятието качество на живот и инструментите за неговата оценка. Анализът на литературните данни води към прецизно формулиране на **целта** на дисертационния труд и **задачите** за нейното постигане.

В раздела **Материал и методика на проучването** изследваният клиничен контингент е представен от 72 пациента, хоспитализирани в отделение по рехабилитация по КП 265, диагноза Z96.6 и проведено лечение в рамките на 7 процедурни дни с точно определени включващи и изключващи критерии. Представени са използваните методи на лечение и обективизация на резултатите. Избраната социологическа методика чрез въпросник за изследване на качеството на живот WHOQOL BREF е апробирана и дава възможност за изпълнение на поставената цел. Материалът и методите са описани подробно и информативно. Използваните статистически методи са адекватни и позволяват подходящо онагледяване на получените резултати и извеждане на основните изводи от проведеното проучване.

Получените резултати при реализирането на поставените задачи са убедителни, добре онагледени с 24 таблици. В дисертационния труд е проследена динамиката в общата оценка на качеството на живот, като е направено и сравнение по области с оглед оценка на въздействието на холистичния подход към здравето при проучения контингент.

В **обсъждането** е направен логичен и задълбочен анализ на резултатите от клиничното проучване в светлината на данните от световната литература. Д-р Гроздева подчертава, че статистически значимите разлики в качеството на живот доказват, че комплексната, индивидуална рехабилитационна програма води не само към подобряване на функцията на ендопротезираната става, но и към общо въздействие и скъсяване сроковете на рехабилитацията на пациентите след конвенционално тазобедрено ендопротезиране. Дисертантът предлага модел на организация на рехабилитационния процес, целящ оптимизация на рехабилитационните ресурси и задоволяване персоналните нуждите на пациентите и промяна в качеството на живот, като очакваните резултати от неговото приложение се свързват с утвърждаване на ранната болнична рехабилитация и с налагане на пациент-центрирания подход при изготвяне на рехабилитационната програма.

Направените **изводи и представените приноси** логично следват постигнатите резултати и направеното обсъждане и носят научно-практическата полза от представения дисертационен труд.

Авторефератът отговаря на научните изисквания за тази форма и е написан на 70 стр. Отразява основните моменти на проучването и получените резултати.

Във връзка с дисертационния труд е представена 1 научна публикация, както и 1 научно съобщение, като те са пряко свързани с темата на дисертационния труд. И в двете докторантката е първи автор.

В заключение, представеният ми за становище дисертационен труд от д-р Деница Гроздева „Рехабилитация и качество на живот при тазобедрено ендопротезирани пациенти” представлява проучване върху актуална тема, с добра теоретична основа. Получените резултати изпълняват поставените конкретни задачи, поради което приемам, че целта на дисертационния труд е постигната. Трудът съдържа теоретично-приложни и практико-приложни приноси и считам, че отговаря на всички нормативни изисквания за присъждане на образователна и научна степен “Доктор”.

Поради гореизложеното, давам **положителна оценка** и предлагам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват положително за присъждането на образователна и научна степен “Доктор” на д-р Деница Неделчева Гроздева по научна специалност „Физиотерапия, курортология и рехабилитация“, код 03.01.58.

18.05.2023
гр. София

Изготвил становището:

доц. д-р Х. Миланова, дм